

UCHWAŁA NR XVI/190/2026
RADY POWIATU CHOSZCZEŃSKIEGO
z dnia 17 września 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Oceny końcowej realizacji Strategii Rozwiązywania
Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017-2025**

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1684 z późn. zm.) w związku z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r. poz. 639) Rada Powiatu Choszczeńskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się ocenę końcową realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2017 – 2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Choszczeńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Powiatu

mgr Jolanta Kiłoczko

Ocena końcowa

Powiat
Choszczeński

realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017– 2025”

Powiat
Choszczeński

Spis treści

I. Dane podstawowe	4
II. Wprowadzenie	5
III. Cel i zakres oceny, źródła danych	7
IV. Ocena realizacji celów strategicznych i operacyjnych	11
V. Analiza wskaźników realizacji Strategii	39
VI. Współpraca międzyinstytucjonalna	46
VII. Podsumowanie	49

I. Dane podstawowe

Nazwa dokumentu poddawanego ocenie:

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025”

Okres objęty oceną:

2017–2025

Jednostka koordynująca realizację Strategii:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszczynie

Zespół opracowujący ocenę:

- Anita Łubkowska-Klejna- Specjalista ds. PFRON i pozyskiwania środków zewnętrznych
- Aleksandra Ragańska- Pomoc administracyjna

Podstawa prawna

Ocena została sporządzona na podstawie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025” przyjętej Uchwałą Nr XVII/138/2017 Rady Powiatu Choszczeńskiego z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017-2025 i poddanej aktualizacji zgodnie z Uchwałą Nr XXXII/299/2023 Rady Powiatu Choszczeńskiego z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017-2025”.

II. Wprowadzenie

Ocena końcowa „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025” została sporządzona w celu kompleksowego podsumowania stopnia realizacji założeń strategicznych przyjętych w dokumencie, oceny skuteczności i efektywności podejmowanych działań oraz określenia efektów społecznych osiągniętych w okresie obowiązywania Strategii. Dokument stanowi narzędzie służące analizie zmian społecznych zachodzących na terenie Powiatu Choszczeńskiego w latach 2017–2025, a także ocenie adekwatności podejmowanych działań wobec zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców oraz pojawiających się problemów społecznych.

Przeprowadzona ocena umożliwia dokonanie analizy stopnia osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych określonych w Strategii, w tym w szczególności działań podejmowanych w obszarach pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wsparcia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałania przemocy domowej, aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców oraz rozwoju usług społecznych i specjalistycznych form wsparcia.

Dokument stanowi podsumowanie działań realizowanych przez jednostki organizacyjne Powiatu Choszczeńskiego, gminy z terenu powiatu, instytucje pomocy społecznej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, placówki oświatowe, podmioty ochrony zdrowia, służby mundurowe oraz innych partnerów społecznych zaangażowanych w realizację lokalnej polityki społecznej. Ocena obejmuje zarówno analizę danych statystycznych i wskaźników monitorujących realizację Strategii, jak również ocenę jakości współpracy międzyinstytucjonalnej oraz skuteczności podejmowanych inicjatyw i programów.

Istotnym elementem oceny końcowej jest także identyfikacja najważniejszych problemów, trudności i barier, jakie występowały podczas realizacji Strategii, w tym zmian społecznych, ekonomicznych i demograficznych mających wpływ na sytuację mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego. Analiza pozwala również wskazać obszary wymagające dalszego rozwoju, wzmocnienia lub zmiany kierunków działań w zakresie polityki społecznej.

Ocena końcowa ma również na celu wypracowanie rekomendacji i kierunków dalszych działań, które będą mogły zostać wykorzystane przy opracowywaniu kolejnych dokumentów strategicznych oraz planowaniu polityki społecznej Powiatu Choszczeńskiego na następne lata. Wnioski zawarte w niniejszym opracowaniu mają służyć doskonaleniu systemu wsparcia mieszkańców, zwiększaniu dostępności usług społecznych oraz wzmacnianiu współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

III. Cel i zakres oceny, źródła danych

Celem przeprowadzenia oceny końcowej „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025” jest przede wszystkim dokonanie kompleksowej analizy stopnia realizacji założeń przyjętych w dokumencie strategicznym oraz ocena skuteczności działań podejmowanych na rzecz mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego w okresie obowiązywania Strategii. Ocena ma charakter podsumowujący i ewaluacyjny, a jej wyniki mają stanowić podstawę do dalszego planowania lokalnej polityki społecznej oraz wyznaczania kierunków działań na kolejne lata.

Jednym z głównych celów oceny jest określenie stopnia realizacji celów strategicznych i operacyjnych wskazanych w Strategii, w tym ocena, w jakim zakresie zaplanowane działania zostały wykonane oraz czy osiągnięto zakładane rezultaty i efekty społeczne. Analizie podlega zarówno poziom realizacji poszczególnych przedsięwzięć, jak również ich wpływ na poprawę sytuacji społecznej mieszkańców powiatu.

Istotnym elementem oceny jest także analiza skuteczności działań podejmowanych w ramach Strategii, obejmująca ocenę efektywności wdrażanych programów, projektów i inicjatyw społecznych. W ramach oceny analizowane są działania realizowane między innymi w obszarach pomocy społecznej, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, aktywizacji zawodowej, przeciwdziałania przemocy domowej, wsparcia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz ochrony zdrowia psychicznego.

Celem oceny jest również dokonanie analizy i oceny współpracy instytucjonalnej pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Powiatu Choszczeńskiego, gminami, instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy, placówkami oświatowymi, podmiotami ochrony zdrowia oraz innymi partnerami zaangażowanymi w realizację polityki społecznej. Ocena współpracy pozwala określić poziom koordynacji działań, skuteczność wymiany informacji oraz stopień zaangażowania poszczególnych podmiotów w realizację wspólnych celów społecznych.

Kolejnym celem oceny końcowej jest identyfikacja najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie Powiatu Choszczeńskiego, zarówno tych, które zostały wskazane na etapie opracowywania Strategii, jak i nowych zjawisk społecznych pojawiających się w trakcie jej realizacji. Analiza obejmuje między innymi problemy związane z ubóstwem, bezrobociem, wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnością, starzeniem się społeczeństwa, kryzysami rodzinnymi, przemocą domową oraz ograniczonym dostępem do specjalistycznych usług społecznych.

Ocena końcowa ma także na celu wskazanie obszarów wymagających dalszego wsparcia, rozwoju lub modyfikacji działań, w szczególności w zakresie dostosowania lokalnej polityki społecznej do aktualnych potrzeb mieszkańców i zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Wnioski wynikające z oceny mają umożliwić bardziej efektywne planowanie przyszłych działań oraz lepsze wykorzystanie dostępnych zasobów i potencjału instytucjonalnego.

Zakres oceny obejmuje w szczególności analizę realizacji celów strategicznych i operacyjnych określonych w Strategii, w tym ocenę stopnia wykonania zaplanowanych działań i osiągnięcia zakładanych rezultatów. Przedmiotem analizy są również wskaźniki monitorujące realizację Strategii, dane statystyczne oraz efekty podejmowanych działań społecznych.

Ocena obejmuje ponadto analizę działań realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz innych partnerów społecznych uczestniczących w realizacji Strategii. Szczegółnej analizie poddano zakres i skuteczność współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz wpływ realizowanych działań na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu.

W ramach oceny dokonano również analizy zmian społecznych zachodzących w latach 2017–2025, w tym zmian demograficznych, ekonomicznych i społecznych mających wpływ na sytuację mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego oraz na kierunki realizowanej polityki społecznej.

Integralnym elementem oceny końcowej jest również sformułowanie rekomendacji do dalszych działań i przyszłych dokumentów strategicznych. Rekomendacje te mają służyć doskonaleniu systemu wsparcia społecznego, zwiększaniu dostępności i jakości usług społecznych, wzmacnianiu współpracy

instytucjonalnej oraz skuteczniejszemu odpowiadaniu na potrzeby mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego.

Ocena została opracowana na podstawie:

- danych statystycznych,
- sprawozdań jednostek organizacyjnych,
- informacji przekazanych przez instytucje i organizacje współpracujące,
- analizy dokumentów strategicznych i programowych,
- monitoringu realizacji Strategii,
- konsultacji z realizatorami działań.

Źródła danych:

- dane własne PCPR,
- ośrodki pomocy społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy w Choszcznie,
- Komenda Powiatowa Policji w Choszcznie,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- organizacje pozarządowe,
- inne podmioty realizujące zadania społeczne.

IV. Ocena realizacji celów strategicznych i operacyjnych

1. Bezrobocie

Cel strategiczny: Aktywizacja zawodowa oraz łagodzenie skutków bezrobocia wśród ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych.

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 koncentrowała się na działaniach mających na celu zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego, przeciwdziałanie długotrwalemu bezrobociu, wspieranie osób młodych w wejściu na rynek pracy oraz ograniczanie społecznych skutków pozostawania bez zatrudnienia. Działania realizowane były przede wszystkim przez Powiatowy Urząd Pracy w Choszczynie we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, szkołami ponadpodstawowymi oraz innymi instytucjami działającymi w obszarze rynku pracy i pomocy społecznej.

W analizowanym okresie realizowano działania związane z organizacją szkoleń zawodowych, kursów podnoszących kwalifikacje, prac interwencyjnych, robót publicznych, staży oraz wsparcia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. Podejmowano również działania na rzecz współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy, szczególnie w zakresie aktywizacji osób korzystających z pomocy społecznej i kierowania ich do prac społecznie użytecznych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 1: Rozwinięcie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie pracy socjalnej na rzecz bezrobotnych ubiegających się o pomoc

W ramach realizacji celu prowadzono współpracę pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej a Powiatowym Urzędem Pracy w Choszczynie w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej. Osoby bezrobotne kierowane były do wykonywania prac społecznie użytecznych na rzecz społeczności lokalnej.

W latach 2017–2025 liczba osób objętych wspólnymi działaniami OPS i PUP

utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie – od 239 osób w 2017 r. do 151 osób w 2025 r.

Prowadzono również działania informacyjne dotyczące możliwości uczestnictwa w szkoleniach, kursach zawodowych oraz przekwalifikowaniach. W analizowanym okresie zrealizowano łącznie kilkaset indywidualnych spotkań informacyjnych z osobami bezrobotnymi. Największą liczbę spotkań odnotowano w 2018 r. – 116 spotkań, natomiast w 2025 r. przeprowadzono 59 spotkań informacyjnych.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Współpraca instytucjonalna była prowadzona systematycznie, jednak obserwowany był stopniowy spadek liczby osób kierowanych do prac społecznie użytecznych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 2: Przygotowanie zawodowe dla bezrobotnych i absolwentów szkół

W ramach realizacji celu prowadzono działania ukierunkowane na rozwój kompetencji zawodowych osób bezrobotnych oraz zwiększanie ich szans na zatrudnienie. W latach 2017–2025 zawarto liczne umowy szkoleniowe obejmujące kursy i szkolenia zawodowe. Największą liczbę szkoleń odnotowano w latach 2021–2022, odpowiednio 37 i 35 szkoleń.

Istotnym elementem aktywizacji zawodowej były staże zawodowe. W analizowanym okresie na staże skierowano łącznie kilka tysięcy osób. Największą liczbę skierowań odnotowano w 2017 r. – 563 osoby, natomiast w 2025 r. liczba ta wyniosła 267 osób.

Realizowano również działania w zakresie organizacji prac interwencyjnych i robót publicznych. W latach 2017–2025 liczba organizowanych form zatrudnienia subsydiowanego utrzymywała się na zróżnicowanym poziomie – od 146 w 2017 r. do 81 w 2025 r.

Prowadzono współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi w zakresie informacji zawodowej i planowania ścieżki kariery zawodowej uczniów. Działania te obejmowały spotkania informacyjne i doradcze dla młodzieży szkolnej.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu wysokim. Systematycznie realizowano działania aktywizujące osoby bezrobotne oraz wspierające młodzież i absolwentów szkół w wejściu na rynek pracy.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 3: Podejmowanie działań zmierzających do minimalizowania bezrobocia

W analizowanym okresie wspierano osoby bezrobotne w podejmowaniu własnej działalności gospodarczej poprzez przyznawanie środków finansowych z Funduszu Pracy, środków europejskich oraz środków PFRON. W latach 2017–2025 działalność gospodarczą przy wsparciu instytucji publicznych podjęło od 32 do 85 osób rocznie. Największą liczbę osób rozpoczynających działalność odnotowano w 2017 r.

Realizowano również działania związane z dostosowaniem kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy corocznie uczestniczył w badaniu „Barometr zawodów”, umożliwiającym analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Szczególnym wsparciem objęto osoby młode do 25 roku życia. W latach 2017–2025 programami aktywizacji zawodowej objęto od 101 do 279 osób rocznie. Osoby te korzystały między innymi ze staży, szkoleń, prac interwencyjnych oraz wsparcia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Pomimo systematycznej realizacji działań aktywizacyjnych utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania działań wspierających lokalny rynek pracy.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 4: Rozwój systemu pomocy społecznej dla osób bezrobotnych

Realizacja celu obejmowała działania mające na celu ograniczanie społecznych skutków bezrobocia oraz wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Osoby bezrobotne objęte były pomocą rzeczową i finansową realizowaną przez ośrodki pomocy społecznej. Prowadzono również działania wspierające dzieci z rodzin ubogich, w tym system dożywiania oraz pomoc w dalszej edukacji.

Istotnym elementem działań było poradnictwo zawodowe. W latach 2017–2025 doradcy zawodowi przeprowadzili dużą liczbę porad indywidualnych i grupowych. Liczba indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym wynosiła od 802

do 2276 rocznie. Prowadzono również grupowe formy informacji zawodowej oraz badania kompetencji zawodowych.

Podejmowano działania mające na celu budowanie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze rynku pracy i pomocy społecznej, co umożliwiało bardziej kompleksowe wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim. Pomimo realizacji licznych działań wspierających nadal utrzymuje się wysoki poziom bezrobocia w powiecie, który w 2025 r. wyniósł 16,9%.

Podsumowanie realizacji celu strategicznego

Cel strategiczny dotyczący aktywizacji zawodowej oraz łagodzenia skutków bezrobocia był realizowany w sposób systematyczny przez cały okres obowiązywania Strategii. Podejmowano liczne działania aktywizacyjne skierowane do osób bezrobotnych, młodzieży oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Rozwijano współpracę instytucjonalną, realizowano szkolenia zawodowe, staże oraz działania wspierające przedsiębiorczość mieszkańców.

Jednocześnie analiza danych wskazuje, że pomimo realizowanych działań Powiat Choszczeński nadal charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia. Wpływ na sytuację rynku pracy miały między innymi zmiany gospodarcze, sytuacja demograficzna oraz ograniczona liczba miejsc pracy na lokalnym rynku.

W kolejnych latach zasadne pozostaje dalsze rozwijanie działań aktywizacyjnych, wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy i pomocy społecznej, zwiększanie dostępności szkoleń zawodowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy oraz rozwój wsparcia dla osób młodych, długotrwale bezrobotnych i osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

2. Niepełnosprawność

Cel strategiczny: Wszechstronna pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem niepełnosprawności

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 koncentrowała się na działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie dostępności usług społecznych, edukacyjnych

i terapeutycznych oraz wspieranie aktywności społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Działania realizowane były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Choszcznie, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, jednostki samorządu terytorialnego oraz ośrodki pomocy społecznej.

W analizowanym okresie prowadzono działania związane z terapią i rehabilitacją osób z niepełnosprawnościami, likwidacją barier architektonicznych i komunikacyjnych, organizacją wsparcia edukacyjnego oraz aktywizacją społeczną i zawodową. Realizowano również programy i projekty finansowane ze środków własnych, środków PFRON oraz funduszy europejskich.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 1: Wczesna interwencja

W ramach realizacji celu prowadzono działania związane z diagnozą, terapią oraz wsparciem psychologicznym, pedagogicznym i specjalistycznym dzieci oraz osób z niepełnosprawnościami. Istotną rolę w realizacji celu pełniła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

W latach 2017–2025 liczba osób objętych wczesnym wspomaganie rozwoju wzrosła z 20 do 61 osób. Systematycznie zwiększała się również liczba godzin specjalistycznej terapii psychologicznej i pedagogicznej – z 1140 godzin w 2017 r. do 2160 godzin w 2025 r. W analizowanym okresie wzrosła także liczba osób korzystających z opieki psychologicznej i pedagogicznej – z 694 osób do 870 osób rocznie.

Wydawano również opinie i orzeczenia specjalistyczne wspierające proces edukacji oraz terapii dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Liczba wydanych opinii i orzeczeń wzrosła z 309 w 2017 r. do 502 w 2025 r.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu wysokim. Nastąpił rozwój systemu wsparcia terapeutycznego oraz zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy dla dzieci i rodzin.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 2: Działania usprawniające i podwyższające jakość usług dla osób niepełnosprawnych

W analizowanym okresie realizowano działania związane z likwidacją barier architektonicznych oraz poprawą dostępności placówek publicznych i edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.

Wszystkie budynki Starostwa Powiatowego w Choszcznie były częściowo dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynki przy ul. Nadbrzeżnej 2 oraz ul. Chrobrego 27 były wolne od barier poziomych i pionowych na poziomie parteru, natomiast dla wyższych kondygnacji zapewniono dostęp alternatywny.

W budynku przy ul. Niedziałkowskiego również zastosowano dostęp alternatywny.

W 2019 r. wykonano budowę platformy podnośnika wraz z przebudową budynku w zakresie niezbędnym do użytkowania platformy i podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami. W 2021 r. przeniesiono Kancelarię Ogólną, zamontowano szklane drzwi wraz z zabezpieczeniami oraz dostosowano strony internetowe do wymogów dostępności cyfrowej. W 2022 r. wykonano diagnozę cyberbezpieczeństwa, natomiast w 2023 r. zamontowano dodatkowy wspornik poręczy w budynku przy ul. Niedziałkowskiego.

W 2025 r. opracowano projekty techniczne oraz ekspertyzy techniczne i przeciwpożarowe dla inwestycji dotyczących dobudowy windy zewnętrznej w budynku Starostwa Powiatowego przy ul. B. Chrobrego 27a wraz z budową podjazdów i elementów komunikacji zewnętrznej dla osób z niepełnosprawnościami. Przygotowano również dokumentację dotyczącą rozbudowy i przebudowy budynków Zespołu Szkół Nr 1 w Choszcznie obejmującą budowę szybów windowych zwiększających dostępność placówki.

W analizowanym okresie liczba budynków szkolnych dostosowanych architektonicznie wzrosła z 5 w 2018 r. do 7 w latach 2019–2025. Działania związane z poprawą dostępności realizowane były również przez gminy. W gminie Choszczno liczba placówek publicznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych wzrosła z 5 do 9. W gminie Krzęcin liczba takich placówek utrzymywała się na poziomie 4, natomiast w gminie Recz wzrosła z 1 do 2.

Podjęmowano również działania związane z likwidacją barier architektonicznych w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej, jednak ich skala była zróżnicowana w poszczególnych gminach.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Widoczna była stopniowa poprawa dostępności infrastruktury publicznej i edukacyjnej, jednak nadal istnieją potrzeby w zakresie pełnego dostosowania budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 3: Pokonywanie barier w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych w środowisku

W ramach realizacji celu prowadzono działania służące aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększaniu ich uczestnictwa w życiu społecznym, sportowym i kulturalnym.

Organizowano wydarzenia sportowe, integracyjne i turystyczne. W latach 2017–2025 liczba wydarzeń sportowych i turystycznych z udziałem osób niepełnosprawnych była zróżnicowana i wynosiła od 5 do 119 rocznie. Spadek liczby wydarzeń odnotowano szczególnie w okresie pandemii COVID-19.

Wzrosła liczba osób niepełnosprawnych aktywnie uczestniczących w życiu społecznym i kulturalnym. Dane powiatowe wskazują wzrost z 30 osób w latach 2019–2024 do 40 osób w 2025 r. W Choszczeńskim Domu Kultury liczba uczestników wzrosła z 15 osób w 2017 r. do 35 osób w 2025 r. W gminie Krzęcin liczba osób aktywnie uczestniczących w życiu społecznym wzrosła z 40 do 50 osób.

Podejmowano również działania promujące twórczość i osiągnięcia osób z niepełnosprawnościami. Liczba inicjatyw w tym zakresie wzrosła z 0 w latach 2019–2020 do 3 inicjatyw w 2025 r.

Realizowano działania związane z likwidacją barier komunikacyjnych w instytucjach publicznych. W 2021 r. wzbogacono materiały wideo o transkrypcje, co poprawiło dostępność informacji dla osób ze szczególnymi potrzebami. W kolejnych latach sukcesywnie zwiększano liczbę działań związanych z poprawą dostępności komunikacyjnej – z 1 działania w 2021 r. do 9 działań w 2025 r.

Funkcjonowały również świetlice, ośrodki terapii zajęciowej oraz formy aktywności społecznej. W gminie Choszczno liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej wzrosła z 30 do 64 osób.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Rozwijano działania integracyjne i poprawiające dostępność komunikacyjną, jednak nadal istnieje potrzeba dalszego wzmacniania działań w tym zakresie.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 4: Stworzenie równych szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

W analizowanym okresie podejmowano działania mające na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możliwości kontynuowania nauki oraz korzystania ze wsparcia edukacyjnego.

Na terenie powiatu funkcjonowały Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze. W latach 2017–2023 funkcjonowały 2 placówki tego typu, natomiast od 2024 r. – 1 placówka. Liczba uczniów korzystających z edukacji w SOSW utrzymywała się na poziomie od 83 do 114 uczniów rocznie.

Funkcjonowała również szkoła zawodowa oferująca kształcenie w klasach specjalnych. Jednocześnie nie odnotowano rozwoju szkół ponadpodstawowych przygotowanych do edukacji integracyjnej oraz klas integracyjnych na poziomie powiatowym.

W części gmin funkcjonowały szkoły z klasami integracyjnymi. W gminie Choszczno liczba szkół z klasami integracyjnymi wzrosła z 1 do 2. W pozostałych gminach nie odnotowano tworzenia klas integracyjnych.

Zapewniano bezpłatny dowóz dzieci i młodzieży do placówek edukacyjnych. W latach 2017–2025 liczba dzieci i młodzieży objętych dowozem utrzymywała się na poziomie od 50 do 71 osób rocznie. W gminie Choszczno liczba uczniów objętych dowozem wzrosła z 41 do 56 osób. Wysoki poziom wsparcia utrzymywał się również w gminach Pełczyce i Krzęcin.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim. Zapewniono funkcjonowanie specjalistycznych placówek edukacyjnych oraz system dowozu uczniów, jednak rozwój edukacji integracyjnej był ograniczony.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 5: Stworzenie systemu opieki medycznej nad osobami niepełnosprawnymi zapewniającego wielospecjalistyczną diagnozę oraz kompleksowe leczenie

Realizacja celu obejmowała działania związane z zapewnieniem opieki terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychologicznej dla osób z niepełnosprawnościami.

W analizowanym okresie utrzymywała się stała liczba miejsc w placówkach opieki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych – 104 miejsca rocznie. Rozwijano również działania profilaktyczne i terapeutyczne realizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz PCPR.

Podejmowano inicjatywy mające na celu poprawę jakości usług w domach pomocy społecznej. Liczba inicjatyw w tym zakresie wynosiła od 1 do 11 rocznie.

Działania te obejmowały poprawę jakości opieki, organizację działań terapeutycznych oraz podnoszenie standardów funkcjonowania placówek.

W części gmin funkcjonowały ośrodki wsparcia dla seniorów i osób wymagających pomocy. W gminie Choszczno od 2020 r. funkcjonował ośrodek wsparcia dla seniorów, z którego korzystało około 30 osób rocznie. W gminie Krzęcin od 2021 r. funkcjonowały kluby seniora i ośrodki wsparcia.

Dane dotyczące liczby osób korzystających ze zorganizowanego transportu do placówek medycznych i rehabilitacyjnych pozostawały w części jednostek niepełne i wymagały pozyskania od koordynatorów ds. dostępności.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim. Zapewniono ciągłość wsparcia instytucjonalnego, jednak nadal występują potrzeby związane z dalszym rozwojem usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 6: Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym

W ramach realizacji celu prowadzono działania mające na celu zwiększenie samodzielności oraz aktywności społecznej osób z niepełnosprawnościami.

Szczególnie istotnym działaniem było uruchomienie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. W 2025 r. wsparciem objęto 60 osób korzystających z usług asystenckich realizowanych przez PCPR.

Równolegle w ośrodkach pomocy społecznej rozwijano środowiskowe formy wsparcia skierowane do osób z niepełnosprawnościami, obejmujące między innymi usługi asystenckie umożliwiające większą samodzielność i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. W latach 2021–2025 obserwowano stopniowe zwiększanie liczby osób korzystających z tego rodzaju wsparcia, co wskazuje na rosnącą dostępność usług świadczonych w miejscu zamieszkania oraz wzrost znaczenia środowiskowych form pomocy w lokalnym systemie wsparcia.

Prowadzono również działania informacyjne oraz inicjatywy wspierające aktywność społeczną osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie w większości gmin nie funkcjonowały grupy wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnościami, a działania związane z likwidacją barier komunikacyjnych realizowane były w ograniczonym zakresie.

Powiat wspierał działalność organizacji pozarządowych realizujących działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. W latach 2017–2025

liczba organizacji wspieranych finansowo lub organizacyjnie wynosiła od 14 do 129 podmiotów rocznie.

Realizowano również projekty prowadzone przez organizacje pozarządowe na rzecz osób starszych i osób wymagających wsparcia. Liczba projektów realizowanych przez NGO wynosiła od 4 do 77 rocznie. Działania te wspierały aktywizację społeczną, integrację oraz rozwój usług środowiskowych dla mieszkańców powiatu.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Rozwijano współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz nowe formy wsparcia środowiskowego, w tym działania zwiększające dostępność usług wspierających samodzielne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 7: Stworzenie efektywnego systemu zapewniającego zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Realizacja celu obejmowała działania związane z aktywizacją zawodową osób z niepełnosprawnościami prowadzone głównie przez Powiatowy Urząd Pracy w Choszczynie.

W analizowanym okresie organizowano szkolenia dla osób z niepełnosprawnościami, jednak ich liczba była niewielka. Najwięcej szkoleń zrealizowano w 2021 r. – uczestniczyły w nich 4 osoby. W części lat nie realizowano szkoleń wcale.

Prowadzono działania związane z dostosowaniem kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez udział w badaniu „Barometr zawodów”. Nie odnotowano jednak wzrostu liczby pracodawców objętych wsparciem ani liczby dostosowanych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2024 r. jedna osoba z niepełnosprawnością podjęła działalność gospodarczą przy wsparciu środków PFRON.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu niskim do średniego. Pomimo podejmowanych działań aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami pozostaje jednym z największych wyzwań polityki społecznej w powiecie.

Podsumowanie realizacji celu strategicznego

Cel strategiczny dotyczący wszechstronnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem niepełnosprawności był realizowany systematycznie przez cały okres obowiązywania Strategii. Podejmowano działania w zakresie terapii, rehabilitacji, wsparcia edukacyjnego, integracji społecznej oraz poprawy dostępności usług publicznych.

W analizowanym okresie widoczny był rozwój wsparcia terapeutycznego i społecznego, wzrost liczby osób korzystających z pomocy specjalistycznej oraz rozwój programów i projektów skierowanych do osób z niepełnosprawnościami. Pozytywnie należy ocenić rozwój Warsztatów Terapii Zajęciowej, usług asystenckich, działań integracyjnych oraz stopniową poprawę dostępności architektonicznej i komunikacyjnej instytucji publicznych.

Jednocześnie analiza danych wskazuje na konieczność dalszego rozwijania działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami, zwiększania dostępności infrastruktury publicznej, rozwoju edukacji integracyjnej oraz wzmacniania usług środowiskowych i rehabilitacyjnych.

W kolejnych latach zasadne pozostaje dalsze wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia i rynku pracy, rozwijanie usług asystenckich i wspierających samodzielność osób z niepełnosprawnościami oraz kontynuowanie działań na rzecz pełnej dostępności przestrzeni publicznej i usług społecznych.

3. Seniorzy

Cel strategiczny: Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 koncentrowała się na działaniach mających na celu poprawę jakości życia osób starszych, rozwój usług społecznych i opiekuńczych oraz zwiększanie aktywności społecznej seniorów na terenie Powiatu Choszczeńskiego. Działania realizowane były przez jednostki samorządu terytorialnego, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, domy pomocy społecznej oraz instytucje kultury i wsparcia społecznego.

W analizowanym okresie rozwijano ofertę środowiskowych form wsparcia dla seniorów, w tym klubów seniora, domów dziennego pobytu oraz usług opiekuńczych

świadczonych w miejscu zamieszkania. Szczególny nacisk położono na rozwój usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych, aktywizację społeczną seniorów oraz poprawę dostępności infrastruktury publicznej i usług społecznych.

Podjęmowano również działania na rzecz poprawy jakości funkcjonowania domów pomocy społecznej, wspierania organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych oraz zwiększania dostępności przestrzeni publicznej dla osób z ograniczeniami mobilności. W latach 2017–2025 realizowano liczne inicjatywy integracyjne, wydarzenia społeczne, działania aktywizujące oraz projekty wspierające seniorów i osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 1: Wzrost aktywności społecznej osób starszych

W ramach realizacji celu rozwijano środowiskowe formy wsparcia dla seniorów, w tym kluby seniora, ośrodki wsparcia i domy dziennego pobytu. W gminach Powiatu Choszczeńskiego stopniowo rozwijano ofertę skierowaną do osób starszych.

W Gminie Choszczno od 2020 r. funkcjonował ośrodek wsparcia dla seniorów obejmujący około 30 osób rocznie. W Gminie Krzęcin od 2021 r. funkcjonowały trzy ośrodki wsparcia, natomiast od 2023 r. utrzymano jeden funkcjonujący klub seniora. W Gminie Pełczyce pierwszy klub seniora uruchomiono w 2025 r., obejmując wsparciem 45 osób starszych.

Systematycznie realizowano działania aktywizujące seniorów. W Gminie Recz liczba inicjatyw aktywizujących osoby starsze wzrosła z 20 działań w 2018 r. do 26 działań w 2025 r. W Gminie Drawno realizowano od 3 do 23 inicjatyw rocznie, natomiast w Gminie Krzęcin liczba działań wzrosła z 4 w 2021 r. do 6 w 2025 r. W 2025 r. w Gminie Pełczyce zrealizowano 8 działań aktywizujących seniorów.

Równolegle ośrodki pomocy społecznej realizowały działania środowiskowe skierowane do osób starszych, obejmujące wsparcie socjalne, działania aktywizujące oraz inicjatywy integracyjne. W analizowanym okresie utrzymywała się ciągłość realizacji lokalnych działań i inicjatyw na rzecz seniorów, co pozwalało na podtrzymywanie aktywności społecznej osób starszych oraz ograniczanie zjawiska izolacji społecznej. Jednocześnie obserwowano zmienną liczbę seniorów obejmowanych wsparciem przez jednostki pomocy społecznej, co odzwierciedlało

zmieniające się potrzeby mieszkańców oraz proces starzenia się lokalnej społeczności.

Podejmowano działania w zakresie wolontariatu na rzecz osób starszych, jednak dane wskazują na niewielki rozwój tej formy aktywności. Jedynie w Gminie Drawno w 2021 r. wykazano funkcjonowanie wolontariatu na rzecz seniorów – 1 wolontariusz świadczył 20 godzin wsparcia.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Widoczny jest rozwój infrastruktury wsparcia dla seniorów oraz wzrost liczby działań aktywizujących osoby starsze, jednak nadal niewystarczająco rozwinięty pozostaje wolontariat senioralny oraz działalność grup samopomocowych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 2: Zapewnienie osobom starym godnych warunków życia i opieki

Realizacja celu obejmowała rozwój usług opiekuńczych i opiekuńczo-pielęgniacyjnych świadczonych w środowisku zamieszkania seniorów. Największy zakres usług realizowany był przez MGOPS w Choszczynie, gdzie liczba osób objętych usługami opiekuńczo-pielęgniacyjnymi wynosiła od 112 osób w 2017 r. do 153 osób w 2019 r. W 2025 r. wsparciem objęto 127 osób. Liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w środowisku utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie – od ponad 26 tys. do ponad 30 tys. godzin rocznie.

W Gminie Recz usługami opiekuńczo-pielęgniacyjnymi objęto od 11 do 20 osób rocznie, a liczba godzin usług wynosiła od 4769 do 5271 godzin rocznie. W Gminie Krzęcin liczba osób objętych usługami wynosiła od 6 do 11 osób rocznie, natomiast liczba godzin usług opiekuńczych wahała się od 422 do 1006 godzin rocznie. W Gminie Drawno od 2020 r. usługami opiekuńczymi objęto od 15 do 22 osób rocznie.

Istotnym elementem wsparcia pozostawały również usługi opiekuńcze i opiekuńczo-pielęgniacyjne realizowane w miejscu zamieszkania seniorów przez ośrodki pomocy społecznej. W analizowanym okresie utrzymywano dostępność usług środowiskowych dla osób starszych wymagających częściowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Zakres świadczonej pomocy dostosowywano do bieżących potrzeb mieszkańców, obejmując zarówno usługi opiekuńcze, jak i specjalistyczne formy wsparcia. Realizacja tych działań umożliwiała osobom

starszym dłuższe pozostawanie w środowisku lokalnym i ograniczała konieczność kierowania do opieki instytucjonalnej.

Prowadzono również działania z zakresu pracy socjalnej na rzecz seniorów. W MGOPS Choszczno pomocą i pracą socjalną objęto od 112 do 153 rodzin rocznie, natomiast w MGOPS Drawno liczba rodzin objętych wsparciem zmniejszyła się z 82 rodzin w 2018 r. do 39 rodzin w 2025 r.

Istotnym elementem poprawy jakości życia seniorów były działania na rzecz dostępności infrastruktury publicznej. W latach 2019–2025 realizowano działania związane z dostosowaniem budynków Starostwa Powiatowego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w tym budowę platformy podnośnikowej, montaż poręczy, dostosowanie stron internetowych oraz przygotowanie projektów budowy wind zewnętrznych w budynkach administracyjnych i szkolnych.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu wysokim. Systematycznie rozwijano usługi opiekuńcze i poprawiano dostępność infrastruktury publicznej, co pozytywnie wpływało na jakość życia osób starszych i niesamodzielnych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 3: Zabezpieczenie potrzeb społecznych osób starszych

W analizowanym okresie rozwijano współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz seniorów oraz wspierano inicjatywy społeczne skierowane do osób starszych. Liczba organizacji pozarządowych wspieranych finansowo lub organizacyjnie wynosiła od 14 w 2020 r. do 67 w 2025 r. Jednocześnie realizowano projekty skierowane do seniorów – ich liczba wahała się od 4 projektów w 2020 r. do 36 projektów w 2024 r.

Podejmowano działania na rzecz poprawy jakości usług świadczonych w domach pomocy społecznej. W latach 2017–2025 realizowano od 1 do 11 inicjatyw rocznie związanych z poprawą jakości usług w DPS.

Wspierano także działania integracyjne i społeczne skierowane do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Organizowano wydarzenia sportowe, turystyczne i integracyjne, w których uczestniczyły osoby starsze oraz osoby wymagające wsparcia społecznego.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim do wysokiego. Widoczny jest rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz systematyczna realizacja działań wspierających seniorów, jednak nadal istnieje

potrzeba dalszego rozwoju środowiskowych form wsparcia i aktywizacji osób starszych.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 4: Profesjonalizacja służb społecznych

W ramach realizacji celu podejmowano działania mające na celu poprawę jakości świadczonych usług społecznych oraz dostosowanie instytucji publicznych do potrzeb osób starszych i osób z ograniczeniami funkcjonalnymi. Realizowano działania związane z dostępnością architektoniczną, cyfrową i komunikacyjną instytucji publicznych.

W latach 2019–2025 wdrażano rozwiązania wynikające z ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W Starostwie Powiatowym realizowano działania obejmujące m.in. budowę platformy podnośnikowej, montaż poręczy, dostosowanie stron internetowych, wykonywanie diagnoz cyberbezpieczeństwa oraz przygotowanie projektów budowy wind zewnętrznych.

Podejmowano również działania związane z likwidacją barier komunikacyjnych, w tym wzbogacanie materiałów multimedialnych o transkrypcje i dostosowywanie usług cyfrowych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim. Widoczna jest poprawa dostępności instytucji publicznych oraz rozwój działań organizacyjnych i technicznych, jednak nadal część obiektów wymaga pełnego dostosowania architektonicznego.

Ocena realizacji celu operacyjnego nr 5: Współpraca na rzecz lokalnej społeczności

W analizowanym okresie podejmowano działania mające na celu rozwój współpracy pomiędzy samorządami, instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz seniorów. Realizowano inicjatywy lokalne wspierające integrację społeczną osób starszych oraz rozwój lokalnych systemów wsparcia.

Organizacje pozarządowe były wspierane zarówno finansowo, jak i organizacyjnie. Wzrastała liczba projektów realizowanych na rzecz osób starszych oraz inicjatyw aktywizujących społeczność lokalną. Jednocześnie niewielki

poziom rozwoju wolontariatu wskazuje na potrzebę dalszego wzmocnienia aktywności społecznej mieszkańców na rzecz seniorów.

W ramach działań lokalnych prowadzono również pracę socjalną ukierunkowaną na rozpoznawanie potrzeb osób starszych oraz wspieranie ich funkcjonowania w środowisku zamieszkania. Działania te obejmowały diagnozowanie sytuacji rodzinnej i bytowej seniorów, kierowanie do odpowiednich form wsparcia oraz działania wspierające aktywność i integrację społeczną.

Cel operacyjny został zrealizowany w stopniu średnim. Rozwijano współpracę lokalną oraz wspierano działalność organizacji pozarządowych, jednak nadal konieczne jest zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych i rozwój wolontariatu senioralnego.

Podsumowanie realizacji celu strategicznego

Cel strategiczny dotyczący poprawy jakości i poziomu życia osób starszych był realizowany systematycznie w całym okresie obowiązywania Strategii. Rozwijano usługi opiekuńcze, środowiskowe formy wsparcia, działania aktywizujące seniorów oraz poprawiano dostępność infrastruktury publicznej i usług społecznych.

W analizowanym okresie widoczny był rozwój klubów seniora, usług świadczonych w miejscu zamieszkania oraz działań integracyjnych i aktywizujących osoby starsze. Istotną rolę odgrywały jednostki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe realizujące projekty na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych. Dodatkowo utrzymywano systematyczne działania środowiskowe realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, obejmujące wsparcie opiekuńcze, pracę socjalną oraz inicjatywy aktywizujące skierowane do osób starszych. Działania te stanowiły istotny element lokalnego systemu wsparcia i wpływały na poprawę jakości życia seniorów oraz ich możliwość pozostawania w środowisku zamieszkania.

Jednocześnie analiza danych wskazuje na konieczność dalszego rozwoju środowiskowych form wsparcia, zwiększania liczby usług opiekuńczych, rozwoju wolontariatu oraz wzmocnienia aktywności społecznej osób starszych. W kolejnych latach zasadne pozostaje dalsze rozwijanie polityki senioralnej, poprawa dostępności usług społecznych oraz zwiększanie integracji społecznej seniorów w społecznościach lokalnych.

4. Uzależnienia

Ocena realizacji celu strategicznego I: Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 odbywała się poprzez szeroki zakres działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających prowadzonych przez ośrodki pomocy społecznej, szkoły oraz placówki oświatowe na terenie powiatu choszczeńskiego. Działania obejmowały zarówno profilaktykę uniwersalną skierowaną do dzieci i młodzieży, jak i wsparcie osób zagrożonych uzależnieniami oraz ich rodzin.

W ramach kreowania i propagowania trzeźwego modelu życia organizowano liczne działania profilaktyczne, kampanie informacyjne, warsztaty, spotkania z policją oraz działania sportowe i rekreacyjne. Szczególnie aktywne w tym zakresie były szkoły oraz OPS-y. Liczba działań profilaktycznych utrzymywała się na wysokim poziomie, m.in.:

- OPS Krzęcin realizował od 12 do 22 działań rocznie,
- OPS Drawno prowadził od 8 do 10 działań rocznie,
- OPS Recz osiągnął wzrost liczby działań z 5 w 2020 r. do 28 w 2025 r.

Znaczącą rolę odegrały placówki oświatowe. W szkołach realizowano programy eliminujące „modę” na używki, kampanie dotyczące abstynencji oraz działania rozwijające kompetencje psychospołeczne dzieci i młodzieży. Dużą skalę działań odnotowano m.in. w:

- Szkole Podstawowej Nr 3 w Choszcznie,
- SOSW w Suliszewie,
- Zespole Szkół Nr 1 w Choszcznie,
- Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Bierzwniku.

Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi utrzymywała się na bardzo wysokim poziomie:

- SP Nr 1 w Choszcznie: od 500 do 740 uczniów rocznie,
- SP Nr 3 w Choszcznie: od 406 do 562 uczniów,
- ZS Nr 1 w Choszcznie: do 934 uczniów,
- ZSP w Bierzwniku: od 200 do 294 uczniów,
- SOSW Suliszewo: od 64 do 71 wychowanków.

Systematycznie realizowano działania artystyczne, sportowe i rekreacyjne o charakterze profilaktycznym oraz warsztaty umiejętności psychospołecznych

rozwijające kompetencje interpersonalne, umiejętność radzenia sobie ze stresem i zachowania asertywne.

Ważnym elementem profilaktyki była współpraca szkół z Policją. W większości placówek prowadzono regularne spotkania profilaktyczne z uczniami, nauczycielami i dyrekcją szkół. Szkoły objęte były również stałą współpracą z Policją w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i uzależnieniom.

Realizowano także działania skierowane do rodziców i nauczycieli. Organizowano programy edukacyjne, szkolenia oraz rozpowszechniano materiały informacyjne dotyczące uzależnień i profilaktyki. W wielu placówkach systematycznie podnoszono kompetencje kadry pedagogicznej i pracowników pomocy społecznej.

Równolegle jednostki pomocy społecznej prowadziły działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców zagrożonych problemem uzależnień oraz ich rodzin. Obejmowały one działania edukacyjne, konsultacyjne i informacyjne, a także organizację lokalnych inicjatyw profilaktycznych oraz wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego. W analizowanym okresie utrzymywana była ciągłość działań profilaktycznych oraz systematycznie rozwijano kompetencje pracowników realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom poprzez udział w szkoleniach i działaniach podnoszących kwalifikacje zawodowe.

W latach 2022–2025 część jednostek prowadziła szkolenia z zakresu nowoczesnych metod przeciwdziałania uzależnieniom:

- OPS Drawno – szkolenia dla pracowników w latach 2022–2023,
- OPS Krzęcin – regularne szkolenia realizowane corocznie.

Realizacja celu przyczyniła się do zwiększenia świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń wynikających z uzależnień oraz wzmocnienia działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin.

Ocena realizacji celu strategicznego II: Wielokierunkowa, kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom

Cel był realizowany poprzez zapewnienie wsparcia specjalistycznego, terapii, poradnictwa oraz pracy socjalnej skierowanej do osób uzależnionych i ich rodzin. Na terenie powiatu prowadzono działania terapeutyczne i konsultacyjne dla osób zagrożonych uzależnieniami. Liczba osób objętych pomocą specjalistyczną utrzymywała się na stabilnym poziomie:

- OPS Drawno: od 43 do 67 osób rocznie,

- OPS Krzęcin: od 40 do 70 osób,
- OPS Recz: od 10 do 12 osób w latach 2024–2025,
- CUS Pełczyce: od 26 do 38 osób w latach 2023–2025.

Uzupełnieniem działań specjalistycznych było prowadzenie wsparcia środowiskowego przez jednostki pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej obejmowały pomocą osoby i rodziny doświadczające problemów związanych z uzależnieniami, realizując poradnictwo, działania motywujące do zmiany oraz kierowanie do specjalistycznych form leczenia i terapii. W analizowanym okresie utrzymywał się stały poziom osób korzystających z konsultacji i wsparcia specjalistycznego, co wskazuje na utrzymujące się zapotrzebowanie na dostępne lokalnie formy pomocy.

Prowadzono również działania motywujące do podejmowania i kończenia terapii. W poszczególnych gminach odnotowano osoby rozpoczynające oraz kończące terapię uzależnień, szczególnie w gminach Krzęcin, Drawno, Recz oraz Pełczyce.

Istotnym obszarem działań była praca socjalna prowadzona z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień. Największą aktywność w tym zakresie wykazywały OPS-y realizujące wsparcie środowiskowe oraz działania motywujące do podjęcia leczenia i poprawy funkcjonowania rodzin.

Działania środowiskowe obejmowały również prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin, poprawę funkcjonowania społecznego oraz ograniczanie skutków uzależnień dla członków gospodarstw domowych. Wsparcie miało charakter długofalowy i obejmowało zarówno działania interwencyjne, jak i profilaktyczne.

W szkołach realizowano wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów zagrożonych uzależnieniami oraz trudnościami emocjonalnymi. Liczba uczniów objętych wsparciem była znacząca:

- SP Nr 3 w Choszczynie: od 101 do 118 uczniów rocznie,
- SP Nr 1 w Choszczynie: od 350 do 450 uczniów,
- SOSW Suliszewo: od 64 do 71 wychowanków,
- ZSP w Bierzwniku: praktycznie wszyscy uczniowie objęci byli wsparciem.

W wielu przypadkach podejmowano interwencje kończące się skierowaniem uczniów do specjalistycznej pomocy psychologicznej lub terapeutycznej.

Podejmowane działania miały charakter kompleksowy i wielosektorowy, angażując jednostki pomocy społecznej, szkoły, Policję oraz instytucje wspierające

rodzinę

i dziecko. Istotnym elementem realizacji celu było również utrzymywanie lokalnie dostępnych form pomocy oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy pomocą społeczną, placówkami oświatowymi i instytucjami wspierającymi proces leczenia oraz readaptacji społecznej osób zagrożonych uzależnieniami. Realizacja celu wpłynęła na poprawę dostępności pomocy specjalistycznej oraz zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych i interwencyjnych w obszarze uzależnień.

5. Przemoc

Ocena realizacji celu strategicznego I: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 koncentrowała się na prowadzeniu działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz zwiększaniu świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie. Działania podejmowane były przez jednostki pomocy społecznej, szkoły, Policję oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W ramach zwiększania świadomości i wiedzy na temat przemocy realizowano działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców, dzieci, młodzieży oraz rodzin. Szczególny nacisk kładziono na promowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, rozwijanie kompetencji wychowawczych oraz promocję życia wolnego od agresji i przemocy.

Liczba działań profilaktycznych realizowanych przez gminy utrzymywała się na stabilnym poziomie:

- OPS Drawno realizował od 5 do 7 działań rocznie,
- OPS Krzęcin prowadził od 2 do 4 działań rocznie,
- OPS Choszczno od 2023 r. realizował po 2 działania rocznie,
- Gmina Recz prowadziła pojedyncze działania profilaktyczne,
- CUS Pelczyce nie wykazał działań profilaktycznych w analizowanym okresie.

Podejmowane działania obejmowały m.in. kampanie informacyjne, rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych, działania informacyjne w środowisku lokalnym oraz współpracę międzyinstytucjonalną. Ważnym elementem była edukacja społeczna dotycząca rozpoznawania przemocy, reagowania na nią oraz możliwości uzyskania pomocy.

Równolegle jednostki pomocy społecznej prowadziły działania profilaktyczne i edukacyjne ukierunkowane na ograniczanie ryzyka występowania przemocy w rodzinie oraz wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych mieszkańców. W analizowanym okresie utrzymywana była ciągłość lokalnych działań profilaktycznych, obejmujących zarówno działania informacyjne, jak i inicjatywy wspierające budowanie bezpiecznych relacji rodzinnych i rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.

Realizowano także działania skierowane do dzieci i młodzieży mające na celu kształtowanie właściwych postaw społecznych, rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, agresją i emocjami oraz promowanie konstruktywnych form spędzania czasu wolnego.

Działania podejmowane w ramach celu I przyczyniły się do zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz wzmacniania kompetencji wychowawczych rodzin.

Ocena realizacji celu strategicznego II: Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc

Realizacja celu obejmowała rozwój systemu wsparcia dla osób dotkniętych przemocą, podnoszenie kwalifikacji służb pomocowych oraz rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy instytucjami.

Istotnym elementem działań było organizowanie szkoleń dla pracowników pomocy społecznej, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. W analizowanym okresie systematycznie zwiększano kompetencje osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło szkolenia oraz programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy:

- liczba programów korekcyjno-edukacyjnych utrzymywała się na poziomie od 1 do 2 rocznie,
- liczba szkoleń wzrosła z 1 w 2017 r. do 9 w 2025 r.

W poszczególnych gminach również prowadzono działania szkoleniowe:

- OPS Drawno przeszkolił od 2 do 13 osób rocznie,
- OPS Choszczno prowadził regularne szkolenia pracowników OPS, Policji, oświaty i ochrony zdrowia,

- CUS Pełczyce znacząco zwiększył liczbę osób przeszkolonych w latach 2024–2025,
- OPS Krzęcin odnotował wzrost liczby przeszkolonych osób do 16 w 2024 r.

Jednocześnie podejmowano działania służące systematycznemu podnoszeniu kompetencji przedstawicieli służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, w tym pracowników pomocy społecznej, oświaty, ochrony zdrowia i innych podmiotów realizujących zadania w obszarze wsparcia rodzin. Działania szkoleniowe miały

na celu wzmocnienie umiejętności rozpoznawania symptomów przemocy, prowadzenia interwencji oraz skutecznej współpracy międzyinstytucjonalnej.

Na terenie wszystkich gmin funkcjonowały zespoły interdyscyplinarne oraz inne formy wsparcia dla rodzin dotkniętych przemocą. Utrzymywana była również ciągłość funkcjonowania lokalnych form wsparcia i współpracy interdyscyplinarnej, co umożliwiało zapewnienie dostępności pomocy oraz koordynację działań podejmowanych wobec rodzin doświadczających przemocy.

Liczba funkcjonujących form pomocy utrzymywała się na stałym poziomie:

- w większości gmin funkcjonowała co najmniej jedna forma wsparcia,
- w gminie Choszczno wykazywano 121 funkcjonujących form pomocy obejmujących działania zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych i programów pomocowych.

Wsparciem instytucjonalnym obejmowano rodziny doświadczające przemocy:

- OPS Choszczno obejmował pomocą od 60 do 115 rodzin rocznie,
- CUS Pełczyce od 6 do 38 rodzin,
- OPS Drawno od 5 do 15 rodzin,
- OPS Recz od 6 do 19 rodzin,
- OPS Krzęcin od 6 do 9 rodzin w latach 2023–2025.

W analizowanym okresie utrzymywano również działania środowiskowe i pomocowe skierowane do rodzin znajdujących się w sytuacji przemocy. Obejmowały one między innymi pracę socjalną, działania wspierające bezpieczeństwo członków rodzin, poradnictwo oraz kierowanie do specjalistycznych form pomocy. Zakres wsparcia był dostosowywany do indywidualnych potrzeb rodzin oraz stopnia nasilenia problemu.

Podejmowane działania obejmowały pracę socjalną, poradnictwo, działania interwencyjne, współpracę służb oraz wsparcie psychologiczne i terapeutyczne.

Rozwijano współpracę pomiędzy instytucjami oraz wzmacniano lokalny system przeciwdziałania przemocy.

Istotnym elementem realizacji celu pozostawało także utrzymywanie środowiskowych form pomocy oraz wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za przeciwdziałanie przemocy i ochronę rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Realizacja celu II przyczyniła się do poprawy dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz zwiększenia skuteczności lokalnego systemu wsparcia rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

6. Niewydolność rodzin

Ocena realizacji celu strategicznego I: Przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom kryzysowym w rodzinach oraz eliminowanie ich negatywnych skutków psychospołecznych

Realizacja celu strategicznego w latach 2017–2025 koncentrowała się na wspieraniu rodzin w sytuacjach kryzysowych poprzez rozwój usług pomocowych, poradnictwa specjalistycznego oraz działań profilaktycznych i środowiskowych. Działania te były realizowane przez ośrodki pomocy społecznej, szkoły, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz instytucje współpracujące w obszarze wsparcia rodziny.

W ramach rozwoju usług profilaktyczno–wspierających zapewniano dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, obejmującego wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, prawne oraz socjalne. Działania te miały na celu wczesne reagowanie na sytuacje kryzysowe oraz ograniczanie ryzyka pogłębiania się dysfunkcji rodzinnych.

Istotnym elementem było również wzmacnianie kompetencji opiekuńczo–wychowawczych rodzin poprzez działania edukacyjne, warsztaty, szkolenia oraz grupy wsparcia. W ramach tego obszaru prowadzono również świetlice środowiskowe oraz działania wspierające dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. W zakresie ograniczania zjawiska wykluczenia i ubóstwa podejmowano działania związane z dożywianiem dzieci oraz monitorowaniem sytuacji rodzin

znajdujących się w trudnych warunkach bytowych. Liczba dzieci objętych programem dożywiania oraz liczba osób korzystających z pomocy społecznej wskazuje na utrzymującą się potrzebę wsparcia, mimo lokalnych tendencji spadkowych w niektórych gminach.

Równolegle jednostki pomocy społecznej realizowały działania osłonowe i środowiskowe skierowane do rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Obejmowały one pomoc finansową i rzeczową, monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania ukierunkowane na ograniczanie skutków ubóstwa i problemów społecznych wpływających na funkcjonowanie rodziny. W analizowanym okresie utrzymywało się zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie, co potwierdzało konieczność dalszego rozwijania lokalnego systemu pomocy społecznej.

W obszarze wsparcia rodzin kluczową rolę pełnili asystenci rodziny. W analizowanym okresie w większości gmin utrzymywano stałe zatrudnienie na poziomie 1–2 asystentów, co wskazuje na stabilność systemu, jednak jednocześnie ograniczoną jego skalę w stosunku do potrzeb. W analizowanym okresie obserwowano również stopniowe wzmocnienie potencjału organizacyjnego usług asystentury rodziny, co umożliwiało objęcie wsparciem większej liczby rodzin wymagających intensywnej pracy środowiskowej. Asystenci rodziny realizowali działania wspierające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, poprawę organizacji życia rodzinnego oraz ograniczanie ryzyka umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną.

Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy była zróżnicowana w zależności od gminy:

- MGOPS Choszczno odnotowywał najwyższy poziom wsparcia (ponad 400–1500 osób/rodzin w zależności od roku i sposobu ewidencji),
- MGOPS Recz – spadek z 41 do 13 rodzin objętych pomocą,
- OPS Krzęcin – 7 do 14 rodzin,
- GOPS Drawno – 23 do 39 rodzin,
- CUS Pełczyce – 59 do 111 rodzin.

Wskazuje to na znaczne zróżnicowanie skali problemu niewydolności rodzin w poszczególnych gminach, z wyraźną koncentracją w gminie Choszczno. Zakres udzielanego wsparcia obejmował działania związane z przeciwdziałaniem skutkom problemów społecznych współwystępujących z niewydolnością rodzin, w tym

trudności ekonomicznych i problemów związanych z pozostawaniem bez zatrudnienia. W części rodzin prowadzono działania monitorujące oraz pracę socjalną mającą na celu wzmocnienie samodzielności i poprawę warunków funkcjonowania gospodarstw domowych.

Działania podejmowane w ramach celu I obejmowały również współpracę międzyinstytucjonalną (OPS, szkoły, policja, sądy, PCPR), co sprzyjało kompleksowemu podejściu do problemów rodzin dysfunkcyjnych.

Realizacja celu I przyczyniła się do utrzymania systemu wsparcia rodzin w sytuacjach kryzysowych, jednak wskazuje również na potrzebę jego dalszego rozwoju, szczególnie w zakresie zwiększenia liczby form wsparcia środowiskowego oraz wzmocnienia kadrowego asystentury rodziny.

Ocena realizacji celu strategicznego II: Stworzenie skutecznego systemu wsparcia rodziny

Realizacja celu obejmowała działania ukierunkowane na rozwój systemu pieczy zastępczej, wsparcie rodzin biologicznych oraz rozwój form opieki nad dziećmi i młodzieżą zagrożonymi demoralizacją, uzależnieniami i wykluczeniem społecznym. W ramach działań systemowych rozwijano współpracę pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie a ośrodkami pomocy społecznej, co umożliwiało prowadzenie pracy z rodziną w środowisku jej zamieszkania oraz wdrażanie działań interwencyjnych i wspierających. Istotnym uzupełnieniem działań systemowych było utrzymywanie środowiskowych form wsparcia dla rodzin oraz zapewnianie pomocy dostosowanej do ich bieżących potrzeb. Obejmowało to działania opiekuńcze, poradnicze i wspierające funkcjonowanie rodzin w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin wychowujących dzieci i znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Istotnym elementem było funkcjonowanie rodzin zastępczych oraz rozwój systemu pieczy zastępczej. W analizowanym okresie:

- liczba rodzin zastępczych wzrosła z 75 w 2017 r. do 90 w 2025 r.,
- liczba usamodzielnień wychowanków wzrosła z 3 do 9 rocznie.

Wskazuje to na stopniowy rozwój systemu pieczy zastępczej oraz zwiększenie jego roli w systemie wsparcia dziecka i rodziny.

W obszarze wsparcia rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się rozwijano działania doradcze i organizacyjne, w tym grupy wsparcia oraz pomoc instytucjonalną.

W ramach promowania rodzicielstwa i wzmacniania kompetencji wychowawczych realizowano działania informacyjne i edukacyjne skierowane do rodzin, szkół oraz środowisk lokalnych, w tym kampanie społeczne oraz dystrybucję materiałów informacyjnych.

W analizowanym okresie wskazuje się jednak na ograniczoną dostępność form wsparcia środowiskowego (np. grup samopomocowych), które w wielu gminach nie funkcjonowały lub funkcjonowały w sposób minimalny. Jednocześnie obserwowano potrzebę dalszego rozwijania nieformalnych i środowiskowych form wsparcia rodzin, sprzyjających budowaniu relacji społecznych, wymianie doświadczeń oraz wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Istotnym elementem realizacji celu pozostawało również utrzymywanie działań osłonowych i środowiskowych skierowanych do rodzin wymagających wsparcia oraz rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za pomoc społeczną, edukację i wspieranie rodziny.

Realizacja celu II przyczyniła się do stopniowego rozwoju systemu pieczy zastępczej oraz poprawy organizacji wsparcia dla rodzin w kryzysie, jednak nadal wskazane jest jego dalsze wzmocnienie, szczególnie w zakresie usług środowiskowych, asystentury rodziny oraz działań profilaktycznych skierowanych do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

V. Analiza wskaźników realizacji Strategii

1. Bezrobocie

Analiza wskaźników rynku pracy w latach 2017–2025 wskazuje na spadek intensywności działań aktywizacyjnych przy jednoczesnym utrzymywaniu wysokiej stopy bezrobocia. Jednocześnie dane OPS wskazują, że problem bezrobocia pozostaje istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację społeczną rodzin korzystających ze wsparcia.

Rynek pracy i zatrudnienie

- Liczba utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się z 38 (2017) do 19 (2025), co wskazuje na spadek dynamiki lokalnego rynku pracy.
- Liczba osób objętych aktywizacją zawodową spadła z 1254 do 634, co oznacza ograniczenie skali instrumentów rynku pracy.
- Liczba osób kierowanych na staże zmniejszyła się z 563 do 267.

Szkolenia i kursy

- Liczba szkoleń i kursów wzrosła do 2021 r. (maks. 37), następnie spadła do 15 w 2025 r., co wskazuje na zmienność polityki aktywizacyjnej.
- Liczba spotkań informacyjnych dotyczących przekwalifikowań wykazuje tendencję spadkową (71 → 59).

Aktywizacja szczególnych grup

- Liczba osób do 25 r.ż. objętych programami aktywizacji spadła z 279 do 101, co wskazuje na ograniczenie działań wobec młodych.
- Liczba osób podejmujących działalność gospodarczą spadła z 85 do 32, co świadczy o zmniejszeniu przedsiębiorczości wspieranej publicznie.
- Liczba absolwentów podejmujących pracę po wsparciu spadła z 57 do 24.

Współpraca OPS–PUP

- Liczba osób objętych wspólnymi działaniami OPS i PUP zmniejszyła się z 239 do 151, przy jednoczesnej stabilizacji form wsparcia.
- Dane OPS wskazują również na utrzymujące się zapotrzebowanie na monitoring problemów społecznych związanych z bezrobociem – liczba

rodzin objętych monitoringiem pozostawała na relatywnie stabilnym poziomie, z okresowym wzrostem w latach 2022–2023.

Stopa bezrobocia

- Waha się od 15,4% do 18,3%, bez trwałej tendencji spadkowej.

Wniosek

System aktywizacji zawodowej uległ ograniczeniu ilościowemu, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu bezrobocia. Dane OPS wskazują, że problem nadal oddziałuje na sytuację rodzin korzystających z pomocy społecznej, co uzasadnia dalsze wzmacnianie instrumentów rynku pracy i działań środowiskowych.

2. Niepełnosprawność

Analiza wskaźników w latach 2017–2025 wskazuje na rozwój działań społecznych i usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym ograniczonym rozwoju działań stricte związanych z aktywizacją zawodową.

Aktywizacja zawodowa

- Brak systemowych danych dotyczących liczby osób niepełnosprawnych pracujących na rynku pracy.
- Liczba osób niepełnosprawnych objętych szkoleniami: marginalna (1–4 osoby rocznie).
- Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących zatrudnienie: incydentalna (pojedyncze przypadki).

Dostosowanie rynku pracy

- Liczba działań na rzecz dostosowania kształcenia: stała (1 działanie rocznie – Barometr Zawodów).
- Liczba pracodawców wspieranych w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami: 0 w całym okresie.
- Liczba miejsc pracy dostosowanych: 0.

Usługi wspierające i środowiskowe

- W analizowanym okresie rozwijano środowiskowe formy wsparcia, w tym usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością. Od 2021 r. widoczny był stopniowy wzrost liczby osób korzystających z tej formy pomocy, co wskazuje na rozwój usług wspierających samodzielność i funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

- Nadal występują braki danych dotyczących grup wsparcia oraz długoterminowych efektów aktywizacji społecznej.

Wniosek

Obszar niepełnosprawności rozwija się przede wszystkim w zakresie usług środowiskowych i wspierających samodzielność, natomiast nadal wymaga wzmocnienia działań związanych z aktywizacją zawodową oraz systemowym monitorowaniem efektów wsparcia.

3. Seniorzy

Wskaźniki dotyczące osób starszych wskazują na brak pełnych danych ilościowych oraz ograniczoną standaryzację działań wsparcia.

Aktywizacja i wsparcie

- Liczba działań i inicjatyw kierowanych do osób starszych utrzymywała się na stabilnym poziomie przez cały analizowany okres, co wskazuje na zachowanie ciągłości lokalnej polityki senioralnej.
- Nie odnotowano rozwoju wolontariatu senioralnego oraz grup samopomocowych.

Pomoc społeczna i usługi opiekuńcze

- Liczba seniorów objętych pomocą OPS pozostawała zmienna, jednak utrzymywała się na relatywnie stabilnym poziomie, co potwierdza stałe zapotrzebowanie na wsparcie środowiskowe.
- Systematycznie realizowano usługi opiekuńcze i opiekuńczo-pielęgnacyjne świadczone w miejscu zamieszkania. Widoczne były okresowe wahania liczby osób i godzin usług, jednak forma ta pozostawała trwałym elementem systemu wsparcia seniorów.
- Praca socjalna na rzecz osób starszych utrzymywała się na stabilnym poziomie.

Wniosek

Wsparcie dla seniorów ma coraz bardziej środowiskowy charakter i koncentruje się na utrzymaniu samodzielności osób starszych. Nadal zasadne pozostaje rozwijanie usług opiekuńczych, wolontariatu oraz lokalnych form aktywizacji społecznej.

4. Uzależnienia

Analiza wskaźników wskazuje na stabilizację działań profilaktycznych przy jednoczesnym braku pełnych danych liczbowych dla całego obszaru.

Działania profilaktyczne i szkoleniowe

- Liczba działań profilaktycznych w OPS utrzymuje się na niskim, ale stabilnym poziomie (0–7 działań w zależności od gminy).
- Liczba osób szkolonych w zakresie przemocy i problemów społecznych (powiązanych z uzależnieniami) wykazuje zmienność, z wyraźnym wzrostem w latach 2023–2024.

Wsparcie specjalistyczne

- Widoczna była stopniowa stabilizacja liczby osób korzystających z pomocy specjalistycznej (terapia, konsultacje), co potwierdza utrzymujące się zapotrzebowanie na wsparcie terapeutyczne.
- Liczba osób kończących terapię pozostawała zmienna i nie wykazywała trwałego trendu wzrostowego.
- Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień była prowadzona systematycznie.

Wniosek

System wsparcia w obszarze uzależnień opiera się głównie na profilaktyce i działaniach środowiskowych, przy jednoczesnym utrzymywaniu dostępności pomocy specjalistycznej.

5. Przemoc

Analiza wskaźników wskazuje na utrzymanie funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz rozwój kompetencji instytucjonalnych.

Działania profilaktyczne

- OPS realizują od 0 do 7 działań rocznie, z największą aktywnością w Drawnie i Krzęcinie.
- W części gmin (np. Choszczno od 2023 r.) obserwuje się wzrost liczby działań profilaktycznych.

Szkolenia i kompetencje

- Liczba osób szkolonych rośnie w większości gmin (np. OPS Krzęcin: wzrost do 16 osób, CUS Pełczyce: wzrost do 21 osób).
- PCPR zwiększył liczbę szkoleń z 1 do 9 rocznie.

Skala zjawiska

- Liczba rodzin objętych wsparciem:
 - Choszczno: 60–115,
 - Pełczyce: 6–38,
 - Drawno: 5–15,
 - Krzęcin: 6–9,
 - Recz: 6–19,
 - Bierzwnik: 11-24.
- Liczba rodzin objętych wsparciem instytucjonalnym pozostawała zmienna, jednak dane wskazują na utrzymywanie się potrzeby prowadzenia działań interwencyjnych i wspierających.

System wsparcia

- W większości gmin funkcjonuje stała liczba form pomocy (1–2), w Choszcznie: 121 form.
- System jest stabilny, ale nierównomierny terytorialnie.

Wniosek

System przeciwdziałania przemocy pozostaje stabilny organizacyjnie, jednak nadal wymaga wzmocnienia działań profilaktycznych oraz rozwijania wsparcia środowiskowego.

6. Niewydolność rodzin

Wskaźniki wskazują na utrzymywanie się zapotrzebowania na wsparcie rodzin oraz stabilność podstawowych instrumentów pomocy.

Asystentura rodziny

- Stała liczba asystentów: 1–2 w każdej gminie, bez istotnych zmian systemowych.

- W analizowanym okresie utrzymywano funkcjonowanie asystentury rodziny, przy niewielkim wzroście liczby zatrudnionych asystentów w końcowych latach realizacji Strategii.

Skala problemu

- Najwyższe wartości w Choszczynie: ponad 1000 rodzin.
- W pozostałych gminach: od kilkunastu do kilkuset rodzin.
- W części gmin widoczny spadek liczby rodzin objętych wsparciem.
- Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy pozostawała zmienna, jednak bez trwałej tendencji wzrostowej. Widoczne były okresowe spadki i ponowne wzrosty liczby odbiorców wsparcia.

Wsparcie środowiskowe

- W większości gmin 1 forma wsparcia.
- Choszczno: 7 form (najbardziej rozwinięty system).

Pomoc finansowa i rzeczowa

- Liczba osób korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej pozostawała na relatywnie stabilnym poziomie z tendencją do ograniczania w części lat.
- Liczba dzieci objętych programem dożywiania utrzymywała się na wysokim poziomie, co wskazuje na utrzymujące się potrzeby rodzin w zakresie wsparcia socjalnego.

Pieczą zastępczą

- Wzrost liczby rodzin zastępczych z 75 do 90,
- Wzrost liczby usamodzielnień wychowanków z 3 do 9.

Wniosek

System wsparcia rodzin pozostaje stabilny i opiera się głównie na pomocy środowiskowej, pracy socjalnej oraz asystenturze rodziny. Dane wskazują jednak na utrzymujące się potrzeby w zakresie rozwijania usług środowiskowych i wzmacniania działań profilaktycznych. Widoczna jest poprawa w obszarze pieczy zastępczej przy jednoczesnym spadku liczby świadczeń socjalnych.

VI. Współpraca międzyinstytucjonalna

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w latach 2017–2025 opierała się na ścisłej i wielopoziomowej współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców Powiatu Choszczeńskiego. Skuteczność podejmowanych działań była w dużej mierze uzależniona od zaangażowania oraz koordynacji pracy różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego.

W realizację Strategii zaangażowane były m.in.:

- jednostki organizacyjne Powiatu Choszczeńskiego,
- gminy z terenu powiatu,
- jednostki pomocy społecznej,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe,
- służby i instytucje rynku pracy,
- podmioty ochrony zdrowia,
- Policja i sądy.

Ocena współpracy:

W latach 2017–2025 współpraca międzyinstytucjonalna na terenie Powiatu Choszczeńskiego była prowadzona w sposób systematyczny i wielopoziomowy. Charakteryzowała się szerokim zakresem zaangażowania instytucji publicznych i społecznych oraz wysokim stopniem komplementarności działań w kluczowych obszarach polityki społecznej.

Najsilniej rozwinięta była współpraca w obszarze rynku pracy i aktywizacji zawodowej, pomocy społecznej, wsparcia rodzin, przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istotną rolę odgrywała również współpraca szkół z Policją, ośrodkami pomocy społecznej oraz poradniami psychologiczno-pedagogicznymi.

W wielu obszarach (szczególnie uzależnienia, przemoc oraz niewydolność rodzin) współpraca miała charakter interdyscyplinarny i obejmowała działania interwencyjne, profilaktyczne oraz terapeutyczne. Wysoko należy ocenić

funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych oraz stałą współpracę OPS, PCPR, szkół i Policji.

Jednocześnie analiza wskazuje na zróżnicowany poziom intensywności współpracy w poszczególnych gminach oraz ograniczony rozwój niektórych form współpracy środowiskowej (np. wolontariat, grupy samopomocowe, działania oddolne NGO). W części obszarów współpraca miała charakter formalny i instytucjonalny, przy mniejszym udziale inicjatyw lokalnych i społecznych.

Ogólna ocena współpracy: średnia do wysokiej.

Współpraca była kluczowym elementem realizacji Strategii, jednak jej potencjał nie został w pełni wykorzystany w obszarze działań środowiskowych i partycypacyjnych. Oznacza to, że dominującą formą współdziałania pozostawała współpraca instytucjonalna, oparta na stałych strukturach i procedurach, realizowana przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, szkoły, Policję, Powiatowy Urząd Pracy oraz inne podmioty publiczne.

W mniejszym stopniu rozwinięte były natomiast działania angażujące mieszkańców oraz lokalne społeczności w sposób aktywny i współodpowiedzialny za rozwiązywanie problemów społecznych. Ograniczony był przede wszystkim zakres inicjatyw oddolnych, takich jak wolontariat, grupy samopomocowe, sieci wsparcia sąsiedzkiego czy lokalne formy samoorganizacji społecznej.

Relatywnie niewielki udział sektora obywatelskiego w realizacji działań strategicznych powodował, że współpraca miała głównie charakter usługowy i instytucjonalny, a w mniejszym stopniu partnerski i partycypacyjny. W praktyce oznaczało to, że mieszkańcy częściej byli odbiorcami działań pomocowych niż ich współtwórcami.

Najważniejsze obszary współpracy:

1. Rynek pracy i aktywizacja zawodowa

Współpraca Powiatowego Urzędu Pracy, OPS, szkół i instytucji szkoleniowych obejmowała działania na rzecz aktywizacji zawodowej, organizacji staży, szkoleń, prac interwencyjnych oraz wsparcia osób młodych i długotrwale bezrobotnych. Kluczowe znaczenie miała współpraca w zakresie reintegracji zawodowej osób korzystających z pomocy społecznej.

2. Wsparcie rodzin i piecza zastępcza

Współdziałanie PCPR, OPS, szkół i sądów rodzinnych obejmowało pracę z rodzinami w kryzysie, rozwój asystentury rodziny, system pieczy zastępczej oraz działania na rzecz ograniczania umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Współpraca miała charakter wieloaspektowy i obejmowała zarówno interwencję, jak i wsparcie długofalowe.

3. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Istotnym obszarem była współpraca interdyscyplinarna OPS, Policji, szkół, ochrony zdrowia oraz PCPR. Funkcjonowały zespoły interdyscyplinarne i grupy robocze, realizujące działania pomocowe, interwencyjne i profilaktyczne wobec rodzin dotkniętych przemocą.

4. Przeciwdziałanie uzależnieniom

Współpraca szkół, OPS, Policji oraz placówek terapeutycznych obejmowała szerokie działania profilaktyczne, edukacyjne i terapeutyczne skierowane do dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Realizowano również wsparcie rodzin osób uzależnionych.

5. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Kluczową rolę odgrywała współpraca PCPR, PUP, szkół, OPS oraz organizacji pozarządowych. Obejmowała ona rehabilitację, aktywizację społeczną i zawodową, likwidację barier oraz rozwój usług asystenckich i środowiskowych.

6. Polityka senioralna

Współpraca JST, OPS i NGO umożliwiała rozwój klubów seniora, usług opiekuńczych oraz działań integracyjnych. Organizacje pozarządowe odgrywały istotną rolę w realizacji projektów na rzecz osób starszych.

7. Edukacja i wsparcie dzieci i młodzieży

Placówki oświatowe współpracowały z OPS, Policją i poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w zakresie profilaktyki, wsparcia psychologicznego oraz działań wychowawczych i doradczych.

8. Pomoc społeczna i praca środowiskowa

OPS i PCPR realizowały szeroką współpracę instytucjonalną w zakresie pracy socjalnej, wsparcia rodzin, przeciwdziałania ubóstwu oraz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem.

VII. Podsumowanie

1. Najważniejsze osiągnięcia

Realizacja Strategii w latach 2017–2025 przyniosła szereg istotnych efektów w obszarze polityki społecznej, rynku pracy oraz wsparcia rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Podejmowane działania miały charakter systemowy i obejmowały różne grupy odbiorców. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć:

- Systematyczny rozwój i wzmocnienie lokalnego systemu pomocy społecznej obejmującego wsparcie rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Rozbudowa i utrzymanie szerokiej oferty działań aktywizacyjnych na rynku pracy, w tym szkoleń, staży, prac interwencyjnych oraz wsparcia przedsiębiorczości mieszkańców.
- Rozwój usług środowiskowych i opiekuńczych, w tym usług dla seniorów, asystentury rodzinnej oraz usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny.
- Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej pomiędzy jednostkami pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, Policją, ochroną zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi.

Najważniejsze osiągnięcia wskazują na systematyczny rozwój lokalnego systemu wsparcia oraz jego coraz większą kompleksowość i interdyscyplinarność.

2. Problemy i trudności w realizacji Strategii

Pomimo osiągnięcia wielu pozytywnych efektów, w trakcie realizacji Strategii występowały również ograniczenia i trudności wpływające na pełną skuteczność podejmowanych działań. Poniżej wskazujemy na problemy i trudności w realizacji strategii:

- Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia oraz ograniczona liczba miejsc pracy na lokalnym rynku pracy, mimo podejmowanych działań aktywizacyjnych.

- Niewystarczający rozwój usług środowiskowych o charakterze partycypacyjnym, w tym ograniczona aktywność wolontariatu, grup samopomocowych oraz inicjatyw oddolnych.
- Zróżnicowany poziom dostępności i rozwoju infrastruktury publicznej oraz usług dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- Ograniczenia kadrowe i organizacyjne w niektórych obszarach pomocy społecznej, w szczególności w zakresie asystentury rodziny oraz pracy środowiskowej.
- Pandemia COVID-19 stanowiła istotne wyzwanie dla realizacji założeń Strategii i wpłynęła zarówno na dostępność usług społecznych, jak i sposób ich świadczenia. W okresie obowiązywania ograniczeń sanitarnych część działań musiała zostać czasowo zawieszona, ograniczona lub dostosowana do form zdalnych i hybrydowych. Utrudniona była realizacja działań aktywizacyjnych, integracyjnych i środowiskowych, opartych na bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami. Ograniczenia dotknęły również funkcjonowanie instytucji pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych. Dodatkowo pandemia przyczyniła się do pogorszenia sytuacji społeczno-ekonomicznej części mieszkańców – wzrostu poczucia izolacji społecznej, nasilenia problemów zdrowia psychicznego, ograniczenia aktywności zawodowej oraz zwiększenia zapotrzebowania na wsparcie socjalne i specjalistyczne. Szczególnie odczuwalne skutki wystąpiły wśród osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wybuch wojny w Ukrainie oraz jej konsekwencje społeczno-gospodarcze wpłynęły na realizację działań przewidzianych w Strategii. Sytuacja kryzysowa wymagała zaangażowania zasobów instytucjonalnych i organizacyjnych jednostek samorządowych oraz podmiotów współpracujących w działania pomocowe i interwencyjne. Konieczne było dostosowanie części działań do nowych potrzeb społecznych, w tym organizacja wsparcia dla osób przybywających z terenów objętych konfliktem zbrojnym. Jednocześnie skutki wojny przełożyły się na wzrost kosztów funkcjonowania instytucji, wzrost cen energii, usług i materiałów, co wpływało na możliwości realizacji części przedsięwzięć w zakładanym zakresie. Zauważalne były również zmiany na

rynku pracy, zwiększone obciążenie systemu usług społecznych oraz konieczność elastycznego reagowania na pojawiające się potrzeby mieszkańców i odbiorców wsparcia.

Zidentyfikowane trudności wskazują na potrzebę dalszego wzmocnienia zasobów instytucjonalnych oraz rozwijania działań środowiskowych i partycypacyjnych.

3. Wnioski końcowe

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdza się, że realizacja „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Choszczeńskiego na lata 2017–2025” została zrealizowana w częściowo wysokim stopniu.

Największe efekty osiągnięto w zakresie:

- rozwoju systemu wsparcia społecznego i instytucjonalnego,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz wsparcia rynku pracy,
- rozwoju usług opiekuńczych i środowiskowych,
- wzmocnienia współpracy międzyinstytucjonalnej i działań interdyscyplinarnych.

Największe wyzwania dotyczyły:

- utrzymującego się bezrobocia i ograniczeń rynku pracy,
- niewystarczającego rozwoju partycypacji społecznej i działań oddolnych,
- potrzeby dalszej rozbudowy usług środowiskowych i wsparcia rodzin w kryzysie,
- konieczności dalszej poprawy dostępności infrastruktury i usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.

Realizacja Strategii przyniosła istotne efekty w zakresie poprawy funkcjonowania lokalnego systemu polityki społecznej, jednak dalszy rozwój powinien koncentrować się na wzmocnianiu działań środowiskowych, integracji społecznej oraz zwiększaniu aktywności mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych.

4. Rekomendacje do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Choszczeńskim na lata 2026–2031

1. Wzmacnianie działań środowiskowych i partycypacyjnych

Zaleca się rozwijanie form współpracy opartych na aktywnym udziale mieszkańców, w tym wolontariatu, grup samopomocowych, inicjatyw sąsiedzkich oraz lokalnych partnerstw społecznych. Istotne jest przejście od modelu wyłącznie instytucjonalnego do modelu współodpowiedzialności społecznej.

2. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin

Należy kontynuować i wzmacniać działania asystentury rodziny, pracy środowiskowej oraz wsparcia dla rodzin w kryzysie. Wskazane jest rozwijanie współpracy między OPS, PCPR, szkołami, sądami i Policją w ramach działań interdyscyplinarnych.

3. Wzmocnienie aktywizacji zawodowej i lokalnego rynku pracy

Rekomenduje się dalsze rozwijanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz pracodawcami, zwiększanie dostępności szkoleń zawodowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy oraz wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców, w szczególności osób młodych i długotrwale bezrobotnych.

4. Rozwój usług środowiskowych i opiekuńczych

Należy zwiększać dostępność usług opiekuńczych, asystenckich i specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, w tym dla osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz niesamodzielnych. Kluczowe jest ograniczanie instytucjonalizacji na rzecz wsparcia środowiskowego.

5. Poprawa dostępności infrastruktury i usług publicznych

Zaleca się dalszą likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i cyfrowych w instytucjach publicznych, szkołach oraz obiektach użyteczności publicznej, zgodnie z zasadami dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

6. Rozwój polityki senioralnej

Wskazane jest zwiększanie liczby klubów seniora, ośrodków wsparcia oraz usług aktywizujących osoby starsze. Należy również rozwijać wolontariat senioralny oraz działania integrujące pokolenia.

7. Wzmocnienie systemu profilaktyki uzależnień i przemocy

Rekomenduje się kontynuację działań profilaktycznych w szkołach i środowiskach lokalnych oraz dalsze rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej. Istotne jest zwiększanie dostępności specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

8. Rozwój wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami

Należy kontynuować działania w zakresie rehabilitacji, aktywizacji społecznej i zawodowej oraz rozwijać usługi asystenckie. Wskazane jest również zwiększenie dostępności edukacji integracyjnej i miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

9. Wzmocnienie koordynacji i współpracy instytucjonalnej

Rekomenduje się dalsze usprawnianie współpracy między instytucjami oraz rozwój wspólnych procedur i narzędzi koordynacji działań, szczególnie w obszarach problemów złożonych (przemoc, uzależnienia, wykluczenie społeczne).